

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

спеціальність	211 Ветеринарна медицина	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	Ветеринарна медицина	факультет	Ветеринарної медицини
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	Внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин

ВИКЛАДАЧ

Маценко Олена Вікторівна

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина

Науковий ступень – кандидат ветеринарних наук 16. 00. 01 – діагностика і терапія тварин

Вчене звання – Доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин

Досвід роботи – 31 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Автор методичних вказівок для лабораторних, практичних робіт з курсу «Внутрішні хвороби тварин»
- Наукове стажування «Полтавський державний аграрний університет»
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0974303676	електронна пошта	elenam57722@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407
---------	------------	------------------	--	-----------------------	---

Могільовський Вадим Миколайович

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина

Науковий ступінь - кандидат ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.01- діагностика і терапія тварин

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – 24 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Автор методичних розробок;
- Наукове стажування «Полтавський державний аграрний університет»
- Учасник наукових і методичних конференцій.

телефон	0661057566	електронна пошта	vadymther@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407
---------	------------	------------------	--	-----------------------	---

Щепетільников Юрій Олексійович

Вища освіта – спеціальність зооінженерія

Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук 16. 00. 06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія

Вчене звання – Доцент кафедри внутрішніх хворобі і клінічної діагностики тварин

Досвід роботи – 31 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Автор методичних вказівок для лабораторних, практичних робіт з курсу «Внутрішні хвороби тварин»
- Наукове стажування «Полтавський державний аграрний університет»
- Учасник наукових і методичних конференцій.

телефон	0509066025	електронна пошта	yurij3057661@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407
---------	------------	------------------	--	-----------------------	---

Собакар Юлія Вікторівна

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина

Науковий ступінь - кандидат ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.01- діагностика і терапія тварин

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – 22 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор методичних розробок;
- наукове стажування «Полтавський державний аграрний університет»
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0935583055

електронна
пошта

Zemlanoy1980@gmail.com

дистанційна
підтримка

Moodle

<http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407>

Ільїна Оксана Валеріївна

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина

Науковий ступінь - кандидат ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.01- діагностика і терапія тварин

Досвід роботи – 22 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор методичних розробок;
- наукове стажування «Полтавський державний аграрний університет»
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0935583055

електронна
пошта

Zemlanoy1980@gmail.com

дистанційна
підтримка

Moodle

<http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407>

Махотіна Діана Сергіївна

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина

Науковий ступінь - кандидат ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.02- патологія, онкологія і морфологія тварин

Досвід роботи – 1 рік

Показники професійної активності з тематики курсу:

- практикуючий лікар ветеринарної медицини;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0664768025	електронна пошта	makhotina.diana@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=407
---------	------------	------------------	--	-----------------------	---

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Мета	надання здобувачам ґрунтовних знань, умінь і навичок щодо виявлення основних причин хвороб внутрішніх органів та факторів, що сприяють їх виникненню; патогенезу захворювання, поставки діагнозу, аналізу зміни різних показників біологічних рідин з метою діагностики внутрішніх хвороб, контролю за їх розвитком та лікування хворих тварин за хвороб окремих систем і органів, хвороб, спричинених порушенням обміну речовин, отруєннями та хвороб молодняку, птиці, дрібних домашніх тварин і хутрових звірів.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, лабораторні роботи, командна робота
Обсяг і форми контролю	14 кредитів ECTS (420 годин): 56 годин лекції, 118 годин лабораторних, 186 годин самостійної роботи; 30 годин історія хвороби, поточний контроль (8 розділів); підсумковий контроль – недиференційований залік, історія хвороби, екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання лабораторних та практичних завдань , активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу ЗК2 Здатність застосовувати знання у	Програмні результати навчання	ПРН1 Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини ПРН2 Використовувати інформацію із вітчизняних та
--------------------	---	--------------------------------------	---

практичних ситуаціях

ЗК7 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК9 Здатність приймати обґрунтовані рішення

СК2 Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

СК3 Здатність дотримуватись правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК 4 Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу

СК6 Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень

СК7 Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати

СК 8. Здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

СК 16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій

ПРН3 Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень

ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів

ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Розділ 1. Основи загальної профілактики та терапії

<p>Лекція 1</p>	<p>Введення в курс внутрішніх хвороб тварин. Визначення дисципліни, роль ветеринарної науки і практики у профілактиці та лікуванні внутрішніх хвороб тварин; безпосередні завдання, які стоять перед студентами при вивченні дисципліни.</p>	<p>ЛПЗ 1</p>	<p>Вступ до курсу внутрішніх хвороб тварин. Особливості проведення диспансеризації продуктивних тварин. Методика вивчення дисципліни, задачі кафедри Вимоги до студентів. Правила техніки безпеки під час роботи з тваринами. Аналіз виробничих показників, аналіз утримання та годівля тварин. Особливості проведення диспансеризації продуктивних тварин.</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Самостійна робота</p>	<p>Диспансеризація телят у пологовому відділенні. Методика диспансеризації коней, свиней, овець. Методи терапії: антидототерапія, пробіотикотерапія, рефлексотерапія, лазеро- і ультразвукова терапія. Загальна профілактика внутрішніх хвороб тварин. Аналіз утримання та годівлі тварин</p>
<p>Лекція 2</p>	<p>Основи загальної профілактики внутрішніх хвороб: загальна та часна профілактика ВХТ. Планування заходів профілактики та їх контроль. Диспансеризація, її суть і значення, етапи. Моніторинг стану здоров'я у продуктивних тварин.</p>	<p>ЛПЗ 2</p>	<p>Проведення клінічного етапу диспансеризації. Відпрацювання клінічних методів дослідження при проведенні диспансеризації в умовах господарства. Формування еталонних груп тварин та їх дослідження. Отримання біологічних рідин (кров, сеча, молоко).</p>		
		<p>ЛПЗ 3-5</p>	<p>Лабораторні дослідження за диспансеризації тварин. Дослідження клінічних (еритроцити, лейкоцити, шемоглобін, ШОЕ, лейкоформула) та біохімічних показників крові (загальний білок, кальцій, фосфор, каротин, лужний резерв. Визначення фізичного та біохімічного складу сечі, виявлення кетонових тіл у молоці. Інтерпритація результатів).</p>		

		ЛПЗ 6-7	Складання рекомендації з планової профілактики внутрішніх хвороб за матеріалами диспансеризації. Аналіз результатів клінічно-лабораторних досліджень тварин. Призначення загальних і спеціальних профілактичних заходів. Складання акту диспансеризації.	
Лекція 3	Основи загальної терапії. Основні правила терапії, її види. Етіотропна і патогенетична терапія, суть і різновиди.	ЛПЗ 8	Основи загальної терапії. Ентеральні та парентеральні методи введення лікарських засобів. Види терапії (етіотропна, замінна, симптоматична). Ентеральні методи введення лікарських речовин (через рот за допомогою зонда та ін.). Відпрацювання прийомів терапевтичної техніки. Відпрацювання прийомів застосування тваринам різних видів терапії, вивчити їх вплив на організм тварин.	
Лекція 4	Методи терапії: неспецифічна стимулююча терапія: різновиди, механізм дії, застосування у ветеринарії, симптоматична терапія.	ЛПЗ 9	Методи загальної патогенетичної терапії. Неспецифічна стимулююча терапія. Відпрацювання техніки протеїнотерапії, гемотерапії, тканинної терапії). Відпрацювання новокаїнових блокад при внутрішніх хворобах.	
Лекція 5	Методи терапії: замінна терапія, вітаміно-, ферменто-, гормонотерапія, застосування мінеральних речовин. Дієтотерапія, фізіотерапія (світло-, електро-, механо-, термо-, гідротерапія).	ЛПЗ 10-11	Фізіотерапія: техніка застосування водяних процедур, термо- та механотерапія. Промивання рубця у великої рогатої худоби, промивання шлунку, сечового міхура, кишечника. Компреси, парафіно- та озокеритотерапія Масаж окремих ділянок тіла.	

		ЛПЗ 12	Фізіотерапія. Світлолікування і світлопрофілактика Застосування видимих, теплових променів для лікування і профілактики внутрішніх хвороб тварин. Застосування ультрафіолетових променів для лікування і профілактики внутрішніх хвороб тварин		
		ЛПЗ 13	Фізіотерапія. Методи електролікування. Техніка гальванізації, електрофорезу, електростимуляції, УВЧ-терапії.		
		ЛПЗ 14	Основи загальної профілактики та терапії .Вирішення тестових та ситуаційних завдань		
Розділ 2. Хвороби серцево-судинної системи					
Лекція 6	Хвороби серця і судин: Загальні симптоми серцево-судинної недостатності. Хвороби перикарда: перикардит та гідроперикард.	ЛПЗ 15	Хвороби перикарда (перикардит, травматичний перикардит, гідроперикард) Клінічні дослідження тварин за ураження перикарду. Надання лікувальної допомоги; техніка введення лікарських речовин при хворобах серця і судин.	Самостійна робота	Основні симптоми серцево-судинної недостатності. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування та профілактика наступних захворювань: міокардіофіброз, розширення серця, тромбоз судин. Диференціація перикардиту і гідроперикарду. Пороки серця
Лекція 7	Хвороби міокарда, ендокарда та судин. Діагностика, терапія і профілактика.	ЛПЗ 16	Хвороби міокарда. Клінічні дослідження тварин за ураження міокарду. Надання лікувальної допомоги; техніка введення лікарських речовин за міокардиту, міокардіодистрофії, інфаркту.		
		ЛПЗ 17-18	Хвороби ендокарда, кровonosних судин. Відпрацювання діагностичних та лікувальних заходів за уражень ендокарду та кровonosних судин. Лабораторна діагностика хвороб серцево-судинної системи.		
		ЛПЗ 19	Хвороби серцево-судинної системи.		

			Відпрацювання методів діагностики і лікування тварин за серцево-судинної патології в умовах господарства/клініки. Призначення курацій		
		ЛПЗ 20	Хвороби серцево-судинної системи. Вирішення виробничих ситуацій.		
		ЛПЗ 21	Хвороби серцево-судинної системи. Вирішення тестових та ситуаційних завдань		
		ЛПЗ 22	Підсумкове заняття		
Розділ 3. Хвороби органів системи дихання					
Лекція 8	Хвороби органів дихання: Основні симптоми при хворобах органів дихання. Хвороби верхніх дихальних шляхів: риніт, гайморит, фронтит, ларингіт, бронхіт.	ЛПЗ 23	Хвороби органів дихання. Дослідження та лікування тварин за захворювань верхніх дихальних шляхів (риніт, ларингіт, трахеїт, бронхіт).	Самостійна робота	Етіологія, патогенез, діагностика, лікування та профілактика наступних захворювань: кровотеча з носу, набряк гортані та легень, легенева кровотеча, гідро-та пневмоторакс
Лекція 9	Запалення легень: класифікація, діагностика та лікування пневмоній (bronхопневмонія, крупозна, ателектатична, гіпостатична, аспіраційна, метастатична). Хвороби легень незапального характеру (альвеолярна та інтерстиціальна емфіземи). Хвороби плеври (плеврит, гідроторакс	ЛПЗ 24	Дослідження та лікування тварин за запальних захворювань нижніх дихальних шляхів (пневмонії, плеврит). Дослідження та лікування тварин за незапальних захворювань нижніх дихальних шляхів (альвеолярну та інтерстиціальна емфізему легень, бронхіальна астма).		
		ЛПЗ 25	Хвороби органів дихання. Проведення лабораторних досліджень крові та їх інтерпретація за хвороб органів дихальної системи.		
		ЛПЗ 26	Хвороби органів дихання. Відпрацювання діагностичних та лікувальних заходів за хвороб органів дихання тварин в умовах господарства/клініки. Призначення курацій.		
		ЛПЗ 27	Хвороби органів дихання. Вирішення виробничих ситуацій		

		ЛПЗ 28	Хвороби органів системи дихання. Вирішення тестових та ситуаційних завдань.		
Розділ 4. Хвороби органів травної системи у тварин					
Лекція 10	Хвороби рота, глотки, стравоходу Загальні відомості про хвороби системи травлення. Класифікація хвороб системи травлення. Хвороби рота, глотки та стравоходу.	ЛПЗ 29	Хвороби рота, глотки та стравоходу Відпрацювання діагностичних прийомів і методів лікування за хвороб рота і глотки та стравоходу у тварин. Промивання і змазування слизових рота, введення протимікробної мазі в глотку за фарингітах.	Самостійна робота	Параліч глотки. Запалення, параліч, звуження, розширення і спазми стравоходу. Запалення сичуга (синдром Гофлюнда). Загальна терапія хвороб із синдромом колік. Механічна непрохідність: перекручування і заворот кишок, защемлення, інвагінація і зміщення кишок.
Лекція 11	Хвороби передшлунків жуйних тварин. Особливості харчотравлення жуйних тварин. Класифікація хвороб передшлунків. Застійні дистонії передшлунків. Ацидоз, парез з рубця.	ЛПЗ 30	Хвороби передшлунків та сичуга. Практичне засвоєння методів діагностики, диференційної діагностики, лікування і профілактики хвороб предшлунків (гіпо-, атонія передшлунків), Румінографія, промивання передшлунків.		
Лекція 12	Тимпанія рубця: проста та пінява. Травматичний ретикуліт та його ускладнення. Хвороби книжки та сичуга. Засмічення книжки. Зміщення, розширення та заворот сичуга.				
Лекція 13	Хвороби шлунка і кишок Класифікація хвороб шлунку та кишок. Гастрит, гастроентерит, ентероколіт, виразкова хвороба.	ЛПЗ 31	Хвороби шлунка та кишок у моногастричних тварин. Відпрацювання методів діагностики та лікування за диспепсій шлунку і кишок у тварин, гастриту, гастроентериту та виразковій хворобі у тварин. Дослідження шлункового соку у різних видів тварин. Дослідження крові і калу.		
Лекція 14	Хвороби шлунка і кишок з симптомокомплексом колік: Класифікація. Розширення шлунка, ентералгія, метеоризм кишечника. Динамічна (паралітична) та механічна непрохідність травного каналу у	ЛПЗ 32	Хвороби шлунка та кишок із симптомокомплексом колік. Діагностика, особливості лікування за окремих видів кольок: гостре розширення шлунку, ентералгія. Відпрацювання методів надання невідкладної швидкої допомоги при		

<p>коней</p> <p>Причини, лікування та профілактика паралітичної динамічної непрохідності травного каналу у коней (хімостаз та копростаз кишечника);Механічна непрохідність (обтураційні ілеуси; гемостатична непрохідність</p>		коліках коней.		
	ЛПЗ 33	Хвороби шлунка та кишок із симптомокомплексом колік. Діагностика, особливості лікування при окремих видах кольок хімостаз, копростаз, метеоризм кишок, обтурації кишечника. Відпрацювання методів надання невідкладної швидкої допомоги.		
	ЛПЗ 34	Хвороби шлунка та кишок Відпрацювання методів діагностики і лікування коней за колік у виробничих умовах (кінноспортивна школа). Призначення курацій.		
	ЛПЗ 35	Хвороби шлунка та кишок Вирішення виробничих ситуацій		
	ЛПЗ 36	Хвороби шлунка та кишок. Вирішення тестових та ситуаційних завдань		

V курс

Розділ 5. Хвороби органів гепатобіліарної системи, підшлункової залози та хвороби сечової та нервової систем

Лекція 15	Хвороби печінки і жовчних шляхів. Класифікація хвороб печінки. Основні синдроми при хворобах печінки. Гепатит. Гепатодистрофія.	ЛПЗ 37	Хвороби печінки, жовчних шляхів та очеревини. Клінічні дослідження тварин за хвороб печінки, жовчних шляхів та очеревини. Лабораторні дослідження (проба Вельтмана, загальний білок, та інші). роб	Самостійна робота	Синдроми за хвороб печінки та жовчних шляхів. Абсцеси печінки, цироз, амілоїдоз печінки. Асцит. Панкреатит. Кіста підшлункової залози, пухлини підшлункової залози.
Лекція 16	Жовчокам'яна хвороба. Хвороби очеревини. Перитоніт. Асцит	ЛПЗ 38	Хвороби печінки і очеревини.Рішення виробничих ситуацій.		Гостра і хронічна ниркова недостатність. Абсцес нирки.
Лекція 17	Хвороби нирок і сечових шляхів.Основні синдроми. Гломерулонефрит, пієлонефрит, нефроз. Уроцистит.	ЛПЗ 39	Хвороби нирок та сечових шляхів. Діагностика хвороб нирок. Основні синдроми ураження нирок у тварин, отримання сечі для лабораторних досліджень.		Гідронефроз. Нейрогенна дисфункція сечового міхура. Хронічна гематурія ВРХ.
Лекція 18	Хвороби нирок і сечових шляхів	ЛПЗ 40	Хвороби нирок та сечових шляхів.		Гіперемія та ішемія головного мозку, водянка шлуночків мозку.

	Уролітіаз.Хронічна гематурія великої рогатої худоби. Захворювання нижніх відділів сечовивідних шляхів.		Лабораторні дослідження сечі і крові при хворобах нирок та сечових шляхів. Відпрацювання методів діагностики і лікування тварин за хвороб печінки та органів сечовидільної системи в умовах господарства Призначення курацій		Менінгоенцефаліт, епілепсія, еклампсія. Синдром стресу, синдром стресу у свиней, губчастоподібна енцефалопатія
Лекція 19	Хвороби нервової системи. Класифікація хвороб нервової системи. Органічні захворювання головного і спинного мозку та мозкових оболонок (Гіперемія, ішемія, менінгіт, менінгоенцефаліт). Функціональні нервові хвороби (неврози, епілепсія, еклампсія).	ЛПЗ 41	Хвороби нирок та сечових шляхів. Рішення виробничих ситуацій Хвороби нервової системи.		
		ЛПЗ 42	Відпрацювання методів клінічної діагностики і лікування при органічних та функціональних захворюваннях захворюваннях нервової системи. Клініко-лабораторна діагностика		
		ЛПЗ 43	Хвороби нервової системи. Відпрацювання методів діагностики і лікування тварин за захворювань нервової системи в умовах господарства Призначення курацій.		
		ЛПЗ 44	Хвороби нервової системи. Рішення виробничих ситуацій		
		ЛПЗ 45	Хвороби органів гепатобіліарної системи, підшлункової залози та хвороби сечової та нервової систем. Вирішення тестових та ситуаційних завдань		
Розділ 6. Хвороби системи крові та імунної системи					
Лекція 20	Хвороби системи крові. Класифікація хвороб крові. Анемії: постгеморагічна, гемолітична і гіпопластична. Геморагічні діатези: гемофілія, тромбоцитопенія, кровоплямиста хвороба.	ЛПЗ 46	Хвороби системи крові Відпрацювання клінічних і гематологічних досліджень при хворобах системи крові у тварин. Діагностика та лікування.	Самостійна робота	Класифікація анемії, кровоплямиста хвороба, алергічні хвороби, лікарська і кормова алергія, імунні дефіцити
Лекція 21	Хвороби імунної системи. Характеристика імунодефіцитів. Імунітет на впровадження збудників інфекційних і інвазивних	ЛПЗ 47	Хвороби імунної системи Основні клінічні прояви хвороб імунної системи. Відпрацювання клінічних і гематологічних методів досліджень.		

захворювань як причина виникнення ІД і АІЗ. Алергічні хвороби (лікарська і кормова алергія).		Лікування хворих.		
	ЛПЗ 48	Хвороби системи крові та імунної системи. Лабораторні методи досліджень (клінічний та біохімічний аналіз крові).		
	ЛПЗ 49	Хвороби системи крові та імунної системи. Вирішення виробничих ситуацій		
	ЛПЗ 50	Хвороби системи крові та імунної системи Вирішення тестових та ситуаційних завдань		

VI курс

Розділ 7.

Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин, ендокринних органів та шкіри. Отруєння тварин кормами і кормовими добавками (10 год)

Лекція 22	Кетоз корів і овець. Міоглобінурія, Ожиріння, аліментарна дистрофія;	ЛПЗ 51	Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин. Вивчення клінічних проявів та лабораторних методів діагностики порушення метаболізму.	Самостійна робота	Вторинна остео дистрофія корів, вторинна остео дистрофія бичків. Надлишок селену, фтору, бору, молібдену. Отруєння кормами, обробленими фосфорорганічними та ртутьорганічними сполуками. Отруєння дрібних домашніх тварин (причини, клініка, лікування, профілактика).
Лекція 23	Макроелементози та Мікроелементози Гіповітамінози				
Лекція 24	Хвороби ендокринних органів. Цукровий діабет і не цукровий діабет; Гіпаратиреоз, гіпотиреоз; дифузний токсичний зоб.	ЛПЗ 52	Хвороби ендокринних органів у тварин Хвороби ендокринних органів. Відпрацювання методів діагностики та лікування окремих захворювань.Лабораторна діагностика.		
Лекція 25	Хвороби шкіри. Алергічні ураження (кропивниця, бражний мокрець, екзема); Аутомунні хвороби шкіри	ЛПЗ 53	Хвороби шкіри у тварин. Відпрацювання методів діагностики та лікування окремих захворювань (алергічні ураження (кропивниця, бражний мокрець, екзема); Аутомунні хвороби шкіри)		
Лекція 26	Отруєння кормами і кормовими добавками.	ЛПЗ 54	Отруєння кормами і кормовими добавками. Відпрацювання методів діагностики та лікування окремих видів кормових отруєнь. Лабораторні методи діагностики кормових отруєнь.		
		ЛПЗ 55	Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин, ендокринних органів та шкіри. Отруєння тварин		

кормами і кормовими добавками.
Рішення виробничих ситуацій та
тестових завдань

Розділ 8. Хвороби молодняка, птиці та хутрових звірів

Лекція 27	Хвороби молодняка.	ЛПЗ 56	Хвороби молодняка. Класифікація. Відпрацювання методів діагностики та лікування тварин.	Самостійна робота	Гемолітична хвороба молодняка. Безоарна хвороба молодняка. Гіпопластична анемія молодняка. Періодична тимпанія телят. Аптеріоз і алопеція птахів, аероцистит, запалення вола, аліментарний гастрит, запалення клоаки: принципи профілактики захворювань: діагностика і контроль. Отруєння птиці, токсини. Хвороби хутрових звірів: В-гіповітамінози, стеатит, підмокання, краснотлапість, більшоголовість, гостре розширення шлунку, дистрофія печінки, уролітіаз, лактаційне виснаження, січення волосся
Лекція 28	Хвороби птиці та хутрових звірів.	ЛПЗ 57	Хвороби птиці та хутрових звірів. Відпрацювання методів діагностики та лікування птиці та звірів.		
		ЛПЗ 58	Хвороби молодняка, птиці та хутрових звірів. Рішення виробничих ситуацій та тестових завдань		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Внутрішні хвороби тварин /В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В.Вмізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 1999. – Ч 1. –376 с.
2. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2015. Ч.2. 610 с.
3. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин: Практикум /В.І.Левченко, І. П.Кондрахін, Л.М.Богатко та ін.; За ред. В.І.Левченка. – Біла Церква, 2000 – 224 с.
4. Внутрішні хвороби тварин: практикум / [М. І. Цвіліховський, Н. І. Бойко, С. І. Голопура та ін.]; за ред. М.І. Цвіліховського К.: ЦП КОМПРИНТ, 2023. 240 с.
5. Голопура С.І. Порушення метаболізму і колострального імунітету у великої рогатої худоби та їх корекція. Монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 408 с.
6. Діагностика порушень обміну мінеральних речовин у корів. Монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 192 с. Грушанська Н.Г., Цвіліховський М.І., Долецький С.П.

1. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль І» / Маценко О. В., Могільовський В. М, Маслак Ю. В., та ін. – Х., 2022.- 87 с.
2. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль ІІ» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. та ін. – Х., 2022.- 34 с.
3. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин Модуль ІІІ» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В. М. та ін. – Х., 2022.- 30 с.
4. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль ІV» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В. М. та ін. – Х., 2022.- 62 с.
5. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль V» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. та ін. – Х., 2022.- 67 с.
6. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль VI» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. та ін. – Х., 2022.- 35 с.

7. Дробот М.В., Цвіліховський М.І. Терапія телят за неспецифічної бронхопневмонії та її профілактика з використанням біогенних елементів і ехінацеї пурпурової. Монографія. Житомир, 2022. 121 с.
8. Іовенко, А. В. (2024). Внутрішні хвороби тварин.
9. Кібкало Д. В., Могільовський В. М., Пасічник В. А. Хвороби високопродуктивних корів: монографія. Харків: Видавець РВВ ДБТУ, 2023. 104 с.

Додаткова

10. Кінологія: утримання та годівля собак: навч. посіб. / В. А. Бурлака, Н. В. Павлюк, В. М. Степаненко [та ін.], під заг. ред. В. А. Бурлаки. – Житомир : Волинь, 2004. – 412 с. : іл.
11. Клінічна діагностика хвороб тварин / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; за ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. – Біла Церква, 2017. – 544 с.
13. Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин / [В.І. Левченко, В.І. Головаха, І.П. Кондрахін та ін.]; За ред. В.І. Левченка. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 437 с.
16. Превентивні технології забезпечення здоров'я дрібних домашніх і екзотичних тварин. Навчальний посібник / [М.І. Цвіліховський., С.І. Голопура, Н.Г. Грушанська та ін]; за ред. М.І.Цвіліховського К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 438 с.
17. Превентивні технології забезпечення здоров'я дрібних домашніх і екзотичних тварин. Навчальний посібник. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 438 с. Цвіліховський М.І., Голопура С.І., Грушанська Н.Г., Бойко Н.І., Немова Т.В., Палюх Т.А.
18. Хвороби свиней: [навчальний посібник] / В.І. Левченко, В.П. Заярнюк, І.В. Папченко та ін.; за ред. В.І. Левченка і І.В. Папченка. – Біла Церква, 2005. – 168 с.

7. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль VII» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. та ін. – Х., 2022.- 34 с.
8. Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин. Модуль VIII» / Маценко О. В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. та ін. – Х., 2022.- 24 с.
9. Ільїна О.В., Маценко О.В., Тимошенко О.П., Маслак Ю.В., Щепетільников Ю. О., Могільовський В.М. Методичні рекомендації: Фітотерапія за захворювань нервової та серцево-судинної системи у тварин: методичні рекомендації. Харків: ДБТУ, 2023 - 46 с.
10. Собакар Ю.В., Маценко О.В., Могільовський В.М., Щепетільников Ю.О., Ільїна О.В., Фурда І.В. Клініко-лабораторні та спеціальні методи дослідження собак і котів за хвороб ендокринної системи. Харків, ДБТУ, 2024

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/> – Електронна бібліотека НУБіП України
2. <https://library.btu.kharkov.ua/> - Електронна бібліотека ДБТУ, Харків.
3. <http://http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за розділи
		до 50	підсумкове тестування
Оцінювання розділу	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.